

Svaret skrives på 8:o-kort (format. 14 x 20 $\frac{1}{2}$ cm.).

Landsmålsarkivets kartfrågelista 1

UNDERBYGGARE. I.

1. Finns i Eder ort berättelser om övernaturliga väsen som ansågs kunna vistas (bo) under jorden? Anses det vara mer än ett slags väsen, som kan ha denna uppehållsplats?

2. Vad kallas dessa väsen? Ex. från olika delar av landet: underjordiska, de osynliga, vitrör, vättar, jordvättar, de små under jorden, jordbyggarna, jordfolk, troll, bergkärningen, trollkärningen, landkärningen, råare eller annat?

3. Angiv noga de brukliga uttalsformerna i orten! Säger man t. ex. vitrå, vitå eller vitåra? Har man flertalsformerna vitrör och vitrören (eller t.ex. formerna vetrör, vetrån, sing.obestäm d form vetter)? Eller säger man vitrå, vitå eller vitåra också när det är fråga om flera än en? Giv exempel på fraser, där de olika formerna av ordet förekomma. Kan man tala om en vitå, en vitågubb, ett vitåkvinnfolk, en vitåkärning, ett vitåbarn?

4. Angiv formerna av benämningen vätte, om denna benämning på här omtalade väsen finns på orten.

5. Anses (ex. Norrbotten) landkärningen och bergkärningen vara samma väsen? Finns också på landkärningen benämningarna landa och landrådkärningen, landrådgubbe på hennes man o.s.v.?

Känner man uttryck sådana som: Dem ha lande där? (sagt om en gård där man ansåg att bergkärningen "med man och barn" bodde). Vad menar man i ett sådant fall med benämningen lande? Försök om möjligt klargöra detta eller liknande uttryck!

6. Redogör på samma sätt för de olika formerna av de andra benämningar som dessa väsen kunna hava, ex. jordbyggarna, småfolket, de små, råarna o.s.v.

7. Har det varit vanligt att använda även benämningarna underjordiska, de osynliga, troll, trollfolk, bergfolk om väsen som haft andra särskilda namn, ex. även "trollfolk", "underjordiska", "de osynliga" om vittrorna, "trollkärningen" om landrådkärningen, "småfolke" om jordbyggarna o.s.v.? Eller har endast en benämning förekommit? Om man använt olika benämningar, angiv då vilken som varit den vanligast brukade.

Uppgiv vilken ort (socken och by) som avsetts vid frågornas besvarande. Uppgiv namn, ålder och födelseort (socken och by) för de personer, som lämnat uppgifterna!